

Arbetsmarknadsutskottets

betänkande

1988/89:AU21

Sysselsättningsskapande åtgärder m.m.

1988/89
AU21

I detta betänkande behandlas proposition 1988/89:150 med förslag till slutlig reglering av statsbudgeten för budgetåret 1989/90, m.m. (kompletteringspropositionen) i vad avser vissa delar i propositionen som rör arbetsmarknads- och regionalpolitiken. Inslutning härtil tar utskottet upp fyra motioner.

Utskottet har den 18 maj 1989 avgett yttrande till finansutskottet (1988/89:AU4y) över propositionen i övrigt jämte motioner såvitt avser arbetsmarknadsutskottets beredningsområde.

Sammanfattning

Beträffande sysselsättningskapande åtgärder föreslås i propositionen överföring av medel från beredskapsarbeten till strukturstöd för byggarbetsmarknaden. Utskottet tillstyrker detta förslag. Moderata samlingspartiet, centerpartiet och miljöpartiet reserverar sig för avslag på propositionen.

I avsnittet Arbetslivsfrågor tillstyrks regeringens förslag att den i två län pågående försöksverksamheten med flexibla lönebidrag utvidgas till ytterligare fem län. Moderata samlingspartiet förordar att verksamheten skall omfatta hela landet. I samma avsnitt behandlar utskottet också ett yrkande om inriktningen av insatserna för arbete åt handikappade. Yrkandet avstyrks med reservation för bifall från centerpartiet. Moderata samlingspartiet och folkpartiet har på denna punkt avgett en motivreservation.

Utskottet tillstyrker den i propositionen föreslagna medelsanvisningen på 65 milj. kr. till Särskilda regionalpolitiska insatser m.m. i Västernorrlands län. Reservationer beträffande insatsernas inriktning och omfattning har avgetts av moderata samlingspartiet och centerpartiet. Vänsterpartiet kommunisterna har avgett reservation till förmån för regionalpolitiska insatser i hela Sverige.

Propositionen

1988/89:150 bilaga 9, B 5 vari yrkas att riksdagen godkänner vad som anförts i propositionen om överföring av medel från beredskapsarbeten till strukturstöd för byggarbetsmarknaden,

1988/89:150 bilaga 9, C 5 vari yrkas att riksdagen godkänner vad som förordats i propositionen om en utvidgad försöksverksamhet med flexibelt lönebidrag i ytterligare fem län,

1988/89:150 bilaga 9, D 11 vari yrkas att riksdagen till Särskilda regionalpolitiska insatser m.m. i Västernorrlands län på statsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 65 000 000 kr. 1988/89:AU21

Motionerna

1988/89:Fi87 av Börje Hörnlund m.fl. (c) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inriktningen av insatserna för att bereda arbetshandikappade arbete.

5. att riksdagen avslår proposition 1988/89:150 såvitt avser förslaget om överföring av medel från beredskapsarbeten till strukturstöd för byggarbetsmarknaden i enlighet med vad som anförts i motionen,

1988/89:A12 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om regionalpolitiska satsningar,

1988/89:A13 av Börje Hörnlund m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att förbättra kommunikationer och teletjänster,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts emot nedläggning av KA 5 i Härnösand,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att vid statliga ny- och omlokaliseringar hänsyn tas till Västernorrlands läns speciella behov,

4. att riksdagen hos regeringen begär förslag till samlade insatser syftande till en positiv utveckling för Västernorrlands län,

5. att riksdagen beslutar att till Särskilda regionalpolitiska insatser m.m. i Västernorrlands län på statsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 25 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag om totalt 90 000 000 kr. att disponeras i enlighet med vad som anförts i motionen,

1988/89:A14 av Sonja Rembo m.fl. (m) vari yrkas

2. att riksdagen avslår regeringens förslag att överföra 15 000 000 kr. från beredskapsarbeten till strukturstöd för byggnadsarbetare i enlighet med vad som i motionen anförts,

3. att riksdagen beslutar att utvidga försöksverksamheten med flexibla lönebidrag till samtliga län i enlighet med vad som i motionen anförts, samt

4. att riksdagen till Särskilda regionalpolitiska insatser m.m. i Västernorrlands län på statsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 40 000 000 kr., samt bemyndigar regeringen att nyttja detta belopp såsom ränte- och amorteringsfritt lån till investmentbolag i enlighet med vad som i motionen anförts.

Sysselsättningskapande åtgärder

Enligt propositionen har AMS i sin skrivelse från den 10 mars 1989 begärt *överföring av medel till strukturstöd för byggarbetsmarknaden* (Galaxen). Överföringen avser ett belopp om högst 15 milj. kr. från medlen för beredskapsarbeten.

I årets budgetproposition beräknades 85 milj. kr. för Galaxen under nästa budgetår. Antalet personer som sysselsätts inom Galaxen uppgår för närvarande till ca 640. För att ge ekonomiskt utrymme för minst samma antal personer under nästa budgetår föreslår arbetsmarknadsministern i likhet med AMS att högst 15 milj. kr. får föras över till anslagsposten strukturstöd för byggarbetsmarknaden på angivet sätt. Vidare informerar arbetsmarknadsministern i propositionen om att hon senare kommer att föreslå regeringen att antalet personer i genomsnitt varje månad under nästa budgetår inte får överstiga 700 personer.

I moderata samlingspartiets kommittémotion 1988/89:A14 av Sonja Rembo m.fl. yrkas avslag på regeringens förslag att överföra medel från beredskapsarbeten till strukturstöd för byggarbetsmarknaden. I motionen anförts att det är viktigt att skilja mellan åtgärder för att bereda sysselsättning vid arbetslöshet och för att bereda arbete till personer med handikapp. Galaxens uppläggning innebär en sammanblandning av dessa roller. Motionärerna förordar i stället omskolning till andra yrken resp. flexibla lönebidrag – även inom byggnadsbranschen.

Vidare anförts att arbetsmarknadsläget för närvarande knappast torde motivera några kortvariga insatser för arbetslösa byggnadsarbetare. Verksamheten vid Galaxen bör därför inte utvidgas.

Även i centerpartiets kommittémotion 1988/89:Fi87 av Börje Hörnlund m.fl. yrkas avslag på regeringens förslag. Mot bakgrund av den överhettade byggmarknaden anser motionärerna att de medel som reserverats för sysselsättningskapande åtgärder bör användas för andra typer av sysselsättningskapande insatser.

I utskottets betänkande 1988/89:AU11 ges en redovisning av anslagsposten strukturstöd för byggarbetsmarknaden och för Galaxenverksamheten. Bl.a. informeras att den år 1986 inledda försöksperioden med Galaxen har bestämts till fem år och att verksamheten årligen kommer att följas upp. Utskottet anförde i detta sammanhang att Galaxenverksamheten är ett värdefullt komplement till övriga arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Utskottet har inte ändrat uppfattning i denna fråga utan anser fastmer att ett sammanlagt belopp om 100 milj. kr. till Galaxenverksamheten återspeglar den ambitionsnivå som bör fastläggas för det kommande budgetåret. Såsom regeringen har föreslagit bör 15 milj. kr. av medlen för beredskapsarbeten få användas för ändamålet. Andra begränsningar i utnyttjandet av anslagsmedlen är inte erforderliga enligt utskottets uppfattning.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet samtidigt motionerna A14 (m) och Fi87 (c) i aktuella delar.

Riksdagen har tidigare denna vår på förslag av utskottet (1988/89:AU12) under anslaget Särskilda åtgärder för arbetsanpassning och sysselsättning för nästa budgetår anvisat 3 856 milj. kr. Den helt övervägande delen av anslaget finansierar de lönebidrag som används för att underlätta arbetsplacering av arbetshandikappade. För lönebidragen gäller bestämmelserna i förordningen (1984:519) om introduktions- och lönebidrag. Enligt dessa bestämmelser utgår bidragen till arbetsgivarna med vissa fasta procentandelar av lönekostnaderna för de arbetshandikappade.

Vid sidan av den reguljära lönebidragsgivningen pågår innevarande budgetår i begränsad skala försök med s.k. *flexibla lönebidrag* i Kronobergs och Kopparbergs län. För nästa budgetår har riksdagen beslutat att försöken med sådana bidrag skall vidgas att omfatta hela landet såvitt gäller ungdomar som deltar i projektet Arbete åt unga handikappade och andra gravt handikappade ungdomar under 25 år. För denna vidgning av försöksverksamheten har vid anslagsgivningen beräknats ett belopp av 30 milj. kr.

AMS har i den tidigare angivna framställningen till regeringen föreslagit att den ovannämnda försöksverksamheten i två län vidgas att omfatta ytterligare fem län. Arbetsmarknadsministern anser att försöksverksamheten bör breddas på detta sätt, och i propositionen föreslås under punkt C 5 (s. 19–20) att åtgärden skall godkännas av riksdagen. Beträffande en av AMS samtidigt gjord framställning om vidgade försök i hela landet i fråga om unga handikappade konstaterar arbetsmarknadsministern att riksdagen redan har fattat beslut av denna innebörd, varför något förslag i denna del inte läggs fram av regeringen.

Sonja Rembo m.fl. (m) anför i motion 1988/89:A14 att det inte bör möta några hinder att utsträcka försöksverksamheten till samtliga län. Eftersom de flexibla bidragen anpassas till den enskildes arbetsförmåga kommer bidragen i många fall att bli lägre än de bidrag om 90 % som nu utgår till icellå organisationer och med 100 % till statliga arbetsgivare. Inför nästa budgetår torde en övergång till flexibla lönebidrag knappast innebära ökade kostnader. Motionärerna föreslår mot bakgrund härav att försöken med flexibla lönebidrag vidgas att omfatta samtliga län, så att alla handikappade oavsett ålder och bostadsort skall omfattas av försöksverksamheten.

Vidare anser motionärerna att det är angeläget att försöksverksamheten med flexibla lönebidrag blir föremål för ingående, kvalificerad utvärdering.

Som motionärerna säger behöver en vidgad försöksverksamhet enligt den modell som nu används i Kronobergs och Kopparbergs län inte medföra ökade kostnader, oavsett om man prövar verksamheten i några ytterligare län eller låter den omfatta hela landet. Utskottet vill dock påpeka att ett bifall till regeringens förslag om ytterligare fem försökslän i förening med det redan fattade riksdagsbeslutet om handikappade ungdomar innebär att man får en dimensionering av försöksverksamheten nästa budgetår som sammanfaller med vad AMS har önskat. Utskottet anser att motionärerna inte har anfört tillräckliga skäl för att fortsätta försöken i en avsevärt större omfattning än det ansvariga ämbetsverket ansett som lämplig. Utskottet biträder följaktligen regeringens förslag och avstyrker motion A14 i motsvarande del.

Såsom vidare anförts i samma motion är det angeläget att försöken med flexibla lönebidrag följs och utvärderas. Det ligger dock i sakens natur att så kommer att ske, varför ett särskilt riksdagsuttalande härom är opåkallat. Utskottet avstyrker därför motionen även i den delen.

Centerpartiet begär i motion 1988/89:Fi87 att riksdagen skall göra ett tillkännagivande till regeringen med anledning av vad som anförts i motionen om *inriktningen av insatserna för arbete åt handikappade*.

Motionärerna anför att situationen på arbetsmarknaden för arbetshandikappade är svår samtidigt som regeringen med hänvisning till det allmänna sysselsättningsläget målar upp bilden av en utomordentligt god arbetsmarknadssituation.

Centerns uppfattning är att alla har rätt till den sociala trygghet som ett arbete innebär. Detta gäller självklart såväl handikappade som icke handikappade. Målsättningen är att alla människor så långt det är möjligt skall beredas arbete inom det ordinarie arbetslivet.

Trots den rådande högkonjunkturen, fortsätter motionärerna, är de arbetshandikappades situation på arbetsmarknaden sådan att det krävs fortsatta och intensifierade insatser för dem. Insatserna bör först och främst ske i det ordinarie arbetslivet med eller utan stöd i form av lönebidrag, arbetsbiträden, hjälpmedel till skilda grupper med olika arbetshandikapp etc. När detta inte är tillräckligt krävs speciella resurser.

Mot bakgrund av den arbetsmarknadssituation som råder för handikappade är det centerns uppfattning att det är nödvändigt att stärka insatserna för att bereda dem arbete. Föredragandens uttalande i propositionen att det behövs en bättre uppföljning i syfte att få till stånd en bättre omsättning av lönebidragsplatserna är otillräckligt.

Med anledning av det i motionen avslutningsvis refererade uttalandet vill utskottet framhålla att arbetsmarknadsministern i samma avsnitt av propositionen (s. 14) understrukt att insatserna för de arbetshandikappade skall prioriteras starkt. Vidare anger arbetsmarknadsministern som ett konkret mål för arbetsmarknadsverkets insatser att antalet arbetshandikappade som får arbete eller utbildning budgetåret 1989/90 skall öka med minst 15 % jämfört med innevarande budgetår.

Det är en allmän uppfattning att de möjligheter som nuvarande konjunkturläge ger att förbättra de arbetshandikappades situation skall tas till vara fullt ut. När det gäller de arbetsmarknadspolitiska resurser som avsatts för ändamålet bör erinras om att riksdagen i april på förslag av utskottet anvisade i runt tal 8,5 miljarder kronor, vartill kommer medlen för allmänna arbetsmarknadspolitiska åtgärder, exempelvis arbetsförmedling samt arbetsmarknadsutbildning och därtill knutna utbildningsbidrag som kommer även de handikappade till del. Utskottet anser att med de resurser som ställts till regeringens och arbetsmarknadsverkets förfogande bör det finnas goda möjligheter att under det kommande budgetåret göra fortsatta och intensifierade insatser för de arbetshandikappade. Ett uttalande av riksdagen om insatsernas inriktning av det slag som begärs i motion Fi87 kan utskottet inte se som motiverat. Utskottet avstyrker därför det aktuella motionsyrkandet.

För att ytterligare stödja utvecklingsprocessen i Västernorrlands län föreslås i propositionen att medel anvisas för särskilda utvecklingsinsatser. Regeringen föreslår att ett reservationsanslag på 65 milj. kr. anvisas för dessa insatser under ett nytt anslag – Särskilda regionalpolitiska insatser m. m. i Västernorrlands län.

För att förbättra tillgången på riskkapital beräknas 40 milj. kr. Medlen bör användas för att bilda ett investmentbolag i syfte att tillföra mindre och medelstora företag i Västernorrlands och även Jämtlands län riskkapital och företagsledningskompetens.

För olika utvecklingsprojekt i länet föreslås 25 milj. kr. Av dessa medel beräknas 10 milj. kr. tillföras länsstyrelsen för att bestrida utvecklingsprojekt som länsstyrelsen prioriterar. Arbetsmarknadsverket bör tillföras 15 milj. kr. av medlen för att dels motverka de negativa effekterna av de strukturförändringar och neddragningar som aviserats, dels stödja en positiv sysselsättningsutveckling på längre sikt. Ifrågakvarande medel om 25 milj. kr. föreslås omprioriterade från anslaget B 5 Sysselsättningskapande åtgärder.

Utskottet tar först upp frågan om *det finansiella stödet till ett investmentbolag*.

I kommittémotion 1988/89:A14 av Sonja Rembo m. fl. (m) anförs att staten bör stödja framväxten av ett regionalt investmentbolag i länet. Staten bör dock inte göra detta genom att gå in i bolaget som ägare utan under en inledningstid stödja verksamheten genom ett femårigt ränte- och amorteringsfritt lån på 40 milj. kr.

Utskottet har i betänkandet 1988/89:AU13 mer generellt behandlat ett motionsyrkande av moderata samlingspartiet om lån till investmentbolag och formerna för statens medverkan i regionala investmentbolag. Utskottet avstyrkte därvid förslaget med hänvisning till att frågan skall behandlas av den regionalpolitiska kommittén och att denna inom kort kommer att lämna förslag till hur ett framtida företagsstöd bör utformas. Utskottet avstyrker med hänvisning härtill det nu aktuella yrkandet i motion A14. Propositionen biträds i motsvarande del.

Utskottet går härefter in på frågan om anvisning av *särskilda medel för utvecklingsprojekt i länet*.

I den nyssnämnda motionen A14 (m) anförs att regeringens förslag att omprioritera 25 milj. kr. från anslaget för sysselsättningskapande åtgärder för utvecklingsprojekt och arbetsmarknadspolitiska åtgärder för att motverka de negativa effekterna av strukturförändringar knappast är väl avvägt. Den framtida utformningen av olika stödformer är för närvarande föremål för utredning. Det finns därför enligt motionärerna inte skäl att i nuläget upprätta en ny stödform – ett slags extra länsanslag. Dessutom bör det vara möjligt att inom ramen för det nyligen beslutade anslaget på 800 milj. kr. till regionala utvecklingsinsatser ge utrymme för ökade utvecklingsinsatser i Västernorrland framhålls det i motion A14. Vad angår särskilda arbetsmarknadspolitiska insatser främst i form av arbetsmarknadsutbildning finns det

redan medel som kan användas för det ändamålet. Regeringens förslag om en överföring av medel bör således avvisas, anser motionärerna.

I motsats till moderata samlingspartiet anser centerpartiet i kommittémotion 1988/89:A13 av Börje Hörnlund m.fl. att de ekonomiska resurser som regeringen föreslår anvisade är otillräckliga med hänsyn till de problem som Västernorrlands län har. Centerpartiet föreslår därför att 25 milj. kr. utöver regeringens förslag anvisas för insatser och projekt som syftar till att utveckla näringsliv och service i framför allt de mest utsatta kommunerna.

Utskottet konstaterar att centerpartiet i motsats till moderata samlingspartiet inte har några principiella invändningar mot utformningen av de föreslagna ekonomiska satsningarna till Västernorrlands län. Vad motionärerna pläderar för är ett i förhållande till regeringens förslag förhöjt anslag med 25 milj. kr. Utskottet finner emellertid att regeringens förslag om medel till Västernorrlands län är väl avvägt och föreslår därför mot bakgrund av föreslagna och planerade insatser i övrigt som redovisas i propositionen att motionerna A13 och A14 avstyrks i här aktuella delar.

Centerpartiet framhåller i den förutnämnda kommittémotionen A13 dessutom vikten av *förbättrade kommunikationer* såväl beträffande järnvägs- som landsvägsnätet liksom behovet av en annan utformning av prissättningen för tjetjänster i syfte att utjämna kostnaderna för enskilda och företag i olika delar av landet. Motionärerna vill också att riksdagen genom ett tillkännagivande uttalar sig emot den planerade nedläggningen av KA 5 i Härnösand.

Med hänsyn till den offentliga verksamhetens betydelse för Västernorrlands län bör riksdagen enligt motionärerna likaledes genom ett tillkännagivande uttala att vid beslut om lokaliseringar och omlokaliseringar av statlig verksamhet, inkl. affärsverkens, hänsyn tas till länets speciella behov. Slutligen påtalas i motionen vikten av att förslag till betydligt mer samlade insatser för Västernorrlands län arbetas fram och föreläggs riksdagen till hösten.

Vad angår dessa övriga yrkanden i motion A13 vill utskottet anförda följande.

I propositionen uppger fördraganden att regeringen tillsammans med länsarbetsnämnden har medverkat till att tidigarelägga förbättringen av väg E 4 mellan Sundsvall och Härnösand. Denna förbättring kommer enligt fördraganden att få stor infrastrukturell betydelse.

Riksdagen har nyligen (1988/89:TU15 och TU16, rskr. 229 resp. 226) behandlat motionsyrkanden om ökade medel för vägändamål i skilda län samt utbyggnad och upprustning av skilda bandelar. Riksdagen avsåg därvid yrkandena som gällde ökade medel till vägändamål i olika län under hänvisning till att frågorna inte borde avgöras av riksdagen utan inom ramen för den decentraliserade ordning som vägplaneringsprocessen innebär. Även motionsyrkanden som gällde ökade medel till utbyggnad och upprustning av skilda bandelar avsågs med motivering att banverket beslutar om investeringar på stornätet och länsstyrelserna om investeringar på länsjárnvägarna. Riksdagen uttalade dock att frågan om ett snabbtåg mellan Stockholm och Sundsvall skulle få mycket stor betydelse för kommunerna längs den södra Norrlandskusten. Liksom trafikutskottet utgick riksdagen från att banverket vid sin samhällsekonomiska prövning av projektet beaktar de regionalpolitiska

ka effekterna. Med det anförda avstyrker utskottet motion A13 i motsvarande del. 1988/89:AU21

Frågan om förbättrade teletjänster ligger inom ramen för uppdraget åt kommittén för utredning av statens regionalpolitiska och sociala ansvar på tele- och postområdena. Med hänsyn till att utredning pågår om tele- och postservice i glesbygd bör motionsförslaget inte föranleda något initiativ från riksdagens sida.

Frågan om en eventuell nedläggning av KA 5 i Härnösand behandlas för närvarande inom 1988 års försvarskommitté. Förslag i nu förevarande del kan komma att framläggas för riksdagen under hösten 1989. Inte heller i denna fråga finns det därför enligt utskottets mening anledning att föregripa överväganden av den arbetande kommittén, varför motion A13 i denna del bör avslås.

Vad slutligen angår centerpartiets krav på hänsynstagande till Västernorrlands speciella behov vid statliga ny- och omlokaliseringar liksom partiets begäran om förslag till samlade insatser för en positiv utveckling för Västernorrlands län är detta frågor som torde få prövas med utgångspunkt i de slutsatser som regionalpolitiska kommittén kan komma fram till. I avvaktan på kommitténs nära förestående redovisning av sitt uppdrag anser utskottet att det inte är aktuellt med något riksdagens initiativ i nu berörda hänseenden. Med det anförda avstyrker utskottet motion A13 i nu behandlad del.

Vänsterpartiet kommunisterna anser i motion 1988/89:A12 av Lars Werner m.fl. att de föreslagna särskilda regionalpolitiska insatserna i Västernorrlands län är bra men framhåller att det också behövs regionalpolitiska satsningar i andra delar av Sverige.

I motionen framhålls att de institutionella och infrastrukturella skillnaderna i olika regioner inte kan utjämnas eller minskas bara genom en koncentration av regionalpolitiken till företagsstimulanser eller glesbygdshjälp. Det krävs omfattande satsningar på infrastruktur av olika slag. Även Statsföretag skulle – genom ett ökat ansvarstagande för samhällsekonomin – kunna få betydelse för utsatta regioner. För att åstadkomma allt detta bör en satsning göras på 1 000 milj. kr. för de utsatta regionerna, anser motionärerna, som vill ha ett tillkännagivande om vad som anförts om regionala satsningar.

Utskottet kan konstatera att de frågor av övergripande natur som tas upp i motion A12 behandlas i den regionalpolitiska kommittén, vars förslag som ovan nämnts, kommer att presenteras inom kort. I avvaktan på dessa förslag bör yrkandet i motion A12 inte föranleda någon riksdagens åtgärd. Utskottet föreslår därför att motion A12 avslås.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag om *medelsanvisning* under förevarande anslag och avstyrker motionerna A13 (c) och A14 (m) i motsvarande delar.

Utskottet hemställer

1. beträffande *överföring av medel till strukturstöd för byggarbetsmarknaden*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:150 bilaga 9 i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1988/89:A14 yrkande 2 och 1988/89:Fi87 yrkande 5 godkänner vad utskottet anfört om överföring av medel från beredskapsarbeten till strukturstöd för byggarbetsmarknaden.

2. beträffande *flexibla lönebidrag*

att riksdagen med avslag på motion 1988/89:A14 yrkande 3 godkänner vad som förordats i propositionen om en utvidgad försöksverksamhet med flexibelt lönebidrag i ytterligare fem län.

3. beträffande *inriktningen av insatserna för arbete åt handikappade*

att riksdagen avslår motion 1988/89:Fi87 yrkande 3.

4. beträffande *det finansiella stödet till ett investmentbolag*

att riksdagen med bifall till propositionen i motsvarande del avslår motion 1988/89:A14 yrkande 4 i motsvarande del.

5. beträffande *anvisning av särskilda medel till utvecklingsprojekt i Västernorrlands län*

att riksdagen med bifall till propositionen i motsvarande del avslår motionerna 1988/89:A13 yrkande 5 i motsvarande del och 1988/89:A14 yrkande 4 i motsvarande del.

6. beträffande *kommunikationer och teletjänster, m.m.*

att riksdagen avslår motion 1988/89:A13 yrkandena 1-4.

7. beträffande *regionalpolitiska insatser i andra delar av Sverige*

att riksdagen avslår motion 1988/89:A12.

8. beträffande *medelsanvisning till Särskilda regionalpolitiska insatser m.m. i Västernorrlands län*

att riksdagen med bifall till propositionen i motsvarande del samt med avslag på motionerna 1988/89:A13 yrkande 5 i motsvarande del och 1988/89:A14 yrkande 4 i motsvarande del till Särskilda regionalpolitiska insatser m.m. i Västernorrlands län för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 65 000 000 kr.

Stockholm den 25 maj 1989

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Lars Ulander

Närvarande: Lars Ulander (s), Elver Jonsson (fp), Kjell Nilsson (s), Sonja Rembo (m), Marianne Ståhlberg (s), Lahja Exner (s), Anders G Högmärk (m), Gustav Persson (s), Sten Östlund (s), Bo Nilsson (s), Charlotte Branting (fp), Kersti Johansson (c), Anna Horn af Rantzien (mp), Monica Öhman (s), Erik Holmkvist (m), Göran Engström (c) och Karl-Erik Persson (vpk).

1. Överföring av medel till strukturstöd för byggarbetsmarknaden (mom. 1)

Sonja Rembo, Anders G Högmark och Erik Holmkvist (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "I utskottets" och slutar med "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

Som anförs i moderata samlingspartiets kommittémotion A14 innebär regeringsförslaget att Galaxenprojektet skulle erhålla 100 milj. kr., dvs. en nivå som regeringen tidigare avvisade.

Enligt utskottets uppfattning är det viktigt att skilja mellan åtgärder för att bereda sysselsättning vid arbetslöshet och för att bereda arbete till personer med arbetshandikapp. Galaxens uppläggning innebär en sammanblandning av dessa roller. För byggnadsarbetare som inte längre klarar kraven inom byggnadsindustrin vill utskottet i stället förorda omskolning till andra yrken. För arbetshandikappade förordas i första hand flexibla lönebidrag – även inom byggnadsbranschen. I nuvarande arbetsmarknadsläge kan utskottet inte ställa sig bakom en utökning av kortvariga insatser för arbetslösa byggnadsarbetare.

Utskottet vill framhålla det förslag som tidigare förts fram av moderata samlingspartiet, nämligen att statsbidraget till löner inom Galaxen successivt skall minskas och för kommande budgetår utgå med 50% av lönekostnaden (1988/89:AU11). Bidraget skall disponeras flexibelt så att det i största möjliga utsträckning motsvarar den faktiskt nedsatta arbetsförmågan i varje enskilt fall.

Med hänsyn till det anförda anser utskottet att ytterligare medel inte bör tillföras Galaxen i dess nuvarande form. Riksdagen bör därför såsom yrkas i motion A14 avslå regeringens förslag om att överföra medel från beredskapsarbete till strukturstöd för byggarbetsmarknaden.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *överföring av medel till strukturstöd för byggarbetsmarknaden*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:A14 yrkande 2 och med anledning av motion 1988/89:Fi87 yrkande 5 avslår propositionen i motsvarande del.

2. Överföring av medel till strukturstöd för byggarbetsmarknaden (mom. 1)

Kersti Johansson (c), Anna Horn af Rantzien (mp) och Göran Engström (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "I utskottets" och slutar med "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

I likhet med motion Fi87 (c) kan utskottet inte biträda propositionens förslag att 15 milj. kr. skall föras över från medlen för beredskapsarbeten till strukturstöd för byggarbetsmarknaden (Galaxen). Mot bakgrund av den överhettade byggmarknaden är det utskottets uppfattning att de medel som reserverats för sysselsättningskapande åtgärder bör användas för andra typer av sysselsättningskapande insatser än Galaxen.

Regeringens förslag bör således avslås av riksdagen. Av detta följer att utskottet tillstyrker motion Fi87 i aktuell del. Även motion A14 tillgodoses härigenom i berörd del.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. *beträffande överföring av medel till strukturstöd för byggarbetsmarknaden*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Fi87 yrkande 5 och med anledning av motion 1988/89:A14 yrkande 2 avslår propositionen i motsvarande del.

3. Flexibla lönebidrag (mom. 2)

Sonja Rembo, Anders G Högmark och Erik Holmkvist (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Som motionärerna" och på s. 5 slutar med "den delen" bort ha följande lydelse:

Den pågående försöksverksamheten med flexibla lönebidrag i Kronobergs och Kopparbergs län har en blygsam omfattning – i vintras omfattade den endast ett trettiotal arbetshandikappade. Den begränsade omfattningen har att göra med försökets konstruktion. För verksamheten får disponeras det bidragsutrymme som frigörs när lönebidragsplatser blir vakanta hos statliga myndigheter och allmännyttiga organisationer. Verksamheten kan därmed sägas finansiera sig själv, och några statsfinansiella invändningar kan inte riktas mot att man utvidgar försök av detta slag till hela landet.

Det nuvarande reguljära lönebidragssystemet har kritiserats starkt för att det i praktiken inte är relaterat till de handikappades arbetsförmåga utan till olika kategorier arbetsgivare. För de statliga arbetsgivarna gäller en bidragsnivå, för de allmännyttiga organisationerna en annan och för övriga arbetsgivare – affärsverk, kommuner, landsting samt de privata företagen – en tredje och betydligt lägre nivå. När det gäller kritiken kan utskottet hänvisa till bl.a. den samhällsekonomiska utvärdering av lönebidragen som har utförts för EFA:s räkning vid nationalekonomiska institutionen i Lund och som utskottet refererade i betänkande 1988/89:AU12 (s. 23–25).

Lönebidragssystemet har i sin nuvarande utformning fungerat sedan budgetåret 1984/85. Det har visat sig vara behäftat med en rad nackdelar, av vilka den viktigaste redan har angivits. Systemet bör uppenbarligen omprövas, och därför är det av värde att som underlag för en förnyelse få en bredare försöksverksamhet med flexibla lönebidrag än regeringen har förordat.

Härför talar också att en utbyggnad till hela landet av de ovannämnda försöken i kombination med den av riksdagen beslutade bidragsgivningen beträffande unga handikappade innebär att fler arbetshandikappade oavsett

1988/89:AU21
ålder och bostadsort kommer att få sitt utgångsläge på arbetsmarknaden förbättrat genom att bidragsgivningen kan anpassas till deras individuella behov.

Med stöd av det anförda tillstyrker utskottet bifall till motion A14 i den aktuella delen. Med en försöksverksamhet av detta slag ligger det i sakens natur att den bör följas noga och att resultaten av de utvärderingar som görs redovisas för riksdagen. Även i den delen instämmer utskottet med motionärerna.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *flexibla lönebidrag*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:A14 yrkande 3 och med anledning av propositionen i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför.

4. Inriktningen av insatserna för arbete åt handikappade (mom. 3)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Med anledning" och slutar med "aktuella motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

Såsom anförs i motion Fi87 (c) kännetecknas den svenska arbetsmarknaden allmänt av en hög sysselsättning och låg arbetslöshet. Arbetskraftsbristen är betydande i överhettade regioner och orter. Svårigheterna att rekrytera utbildad arbetskraft är stora för både företag och den offentliga sektorn. Samtidigt är andelen förvärvsarbetande bland handikappade betydligt lägre än bland den övriga befolkningen. Det har sin orsak bl.a. i problem och brister i arbetslivet, vars organisation och krav inte motsvarar den enskilda människans möjligheter. Detta visar också den fortsatta ökningen av antalet förtidspensionärer, de ökande sjuktalen och den stora andelen sökande arbetshandikappade vid arbetsförmedlingarna. Ett stort antal av förtidspensioneringarna kan hänföras till arbetsmarknadsskäl, dvs. de pensionerade skulle kunna ha ett arbete om de kunde erbjudas anställning med passande förutsättningar.

Dessutom tillkommer nya grupper sökande. Dit hör bl.a. ett stort antal människor som nu flyttar ut från institutionerna för psykiatri och omsorger och som ställer berättigade krav på arbete efter förmåga.

Utvecklingen på arbetsmarknaden med å ena sidan en konstant brist på arbetskraft inom vissa områden och å andra sidan ökade krav på flexibilitet, utbildning m.m. bidrar också till att fler handikappade riskerar att slås ut eller utestängas från arbetsmarknaden.

De handikappades situation på den svenska arbetsmarknaden är således svår, samtidigt som regeringen med hänvisning till det allmänna sysselsättningsläget målar upp bilden av en utomordentligt god arbetsmarknad.

Alla har rätt till den sociala trygghet som ett arbete innebär. Detta gäller självklart såväl handikappade som icke handikappade. Målsättningen är att

alla människor så långt det är möjligt skall beredas arbete inom det ordinarie arbetslivet.

Detta förutsätter fortsatta och intensifierade insatser på arbetsmarknaden för handikappade. De förstärkta insatserna bör först och främst ske i det ordinarie arbetslivet med eller utan stöd i form av lönebidrag, arbetsbiträde och olika hjälpmedel. När detta inte är tillräckligt måste speciella resurser sättas in. Centern har i sitt budgetalternativ avsatt resurser utöver vad regeringens föreslagit som skulle skapa arbetstillfällen till ytterligare ca 2 000 handikappade. En sådan inriktning av insatserna för de arbetshandikappade bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *inriktningen av insatserna för arbete åt handikappade* att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Fi87 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

5. Inriktningen av insatserna för arbete åt handikappade (mom. 3, motiveringen)

Elver Jonsson (fp), Sonja Rembo (m), Anders G Högmark (m), Charlotte Branting (fp) och Erik Holmkvist (m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Med anledning" och slutar med "aktuella motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

I betänkandet 1988/89:AU12 om arbetslivsfrågor konstaterade utskottet att medan tillströmningen av sökande till arbetsförmedlingarna totalt sett har minskat under de senaste två åren så är av olika skäl antalet handikappade sökande större än tidigare. Utskottet berörde bakgrunden till denna utveckling och uttalade sammanfattningsvis att medan sysselsättningen är hög och talen för den öppna arbetslösheten är låga har situationen för de arbetshandikappade inte förbättrats utan tvärtom relativt sett försämrats. Utskottet kritiserade regeringen för att den i ett sådant läge låter åtgärderna för handikappade stagnera eller rent av minska. Utskottet ansåg att den handlingslinje regeringen har valt inte är godtagbar utan framhöll att i det rådande goda sysselsättningsläget måste man ta till vara de möjligheter detta ger för att vända de handikappades situation till det bättre. När samhällets stödåtgärder i nuvarande form inte visat sig tillräckliga måste de självfallet förbättras och effektiviseras.

Utskottets kritik mynnade ut i ett förslag beträffande flexibla lönebidrag för ungdomar, vilket också blev riksdagens beslut.

Som framgår av det ovan redovisade har utskottet varit starkt kritiskt mot regeringen när det gäller insatserna för att stödja de handikappade i arbetslivet. Denna kritik har vunnit anslutning av en majoritet i riksdagen. Med hänsyn till att detta skedde så sent som i april har utskottet inte funnit påkallat att med anledning av det föreliggande yrkandet i motion Fi87 (c) i detta sammanhang på nytt göra likartade uttalanden i ett till regeringen riktat tillkännagivande.

6. Det finansiella stödet till ett investmentbolag (mom. 4)

1988/89:AU21

Sonja Rembo, Anders G Högmark och Erik Holmkvist (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Utskottet har" och slutar med "motsvarande del" bort ha följande lydelse:

Utskottet ser positivt på att det existerande näringslivet – på sätt som skett på flera håll i landet – varit villigt att satsa kapital i investmentbolag. Det är emellertid viktigt att de privata intressenterna inte upplever att de är passiva partners till staten. Utskottet delar därför den uppfattning som framförs i motion A14 (m) att statens medverkan i det nu föreslagna investmentbolaget inte sker i form av ägarandelar utan i form av ett ränte- och amorteringsfritt lån på 40 milj. kr. vilket bör begränsas tidsmässigt till fem år.

Vad utskottet anfört i anslutning till motion A14 i denna del bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *det finansiella stödet till ett investmentbolag* att riksdagen med bifall till motion 1988/89:A14 yrkande 4 i motsvarande del samt med anledning av propositionen i motsvarande del ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

7. Anvisning av särskilda medel till utvecklingsprojekt i Västernorrlands län (mom. 5)

Sonja Rembo, Anders G Högmark och Erik Holmkvist (alla m) anser

dels att den del av utskottets hemställan som på s. 7 börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan inte dela regeringens uppfattning att det behövs ytterligare 25 milj. kr. för utvecklingsprojekt inom länet. I likhet med motion A14 (m) anser utskottet att det redan finns tillgängliga medel för detta ändamål. Riksdagen har nämligen helt nyligen beslutat om anslag på totalt 800 milj. kr. till regionala utvecklingsinsatser. Inom ramen för detta anslag bör det enligt utskottets uppfattning finnas utrymme för ökade utvecklingsinsatser också i Västernorrlands län. Regeringen har dessutom aviserat att ytterligare 5 milj. kr. av länsanslaget kommer att tilldelas länet.

Beträffande arbetsmarknadspolitiska insatser i form av arbetsmarknadsutbildning finns det redan medel som kan utnyttjas för ändamålet.

Vad utskottet med tillstyrkan till motion A14 i denna del anfört innebär att propositionen i denna del bör avslås. Motion A13 avstyrks i aktuell del.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *anvisning av särskilda medel till utvecklingsprojekt i Västernorrlands län*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:A14 yrkande 4 i motsvarande del avslår *dels* propositionen i motsvarande del, *dels* motion 1988/89:A13 yrkande 5 i motsvarande del.

8. Anvisning av särskilda medel till utvecklingsprojekt i Västernorrlands län (mom. 5)

1988/89:AU21

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "aktuella delar" bort ha följande lydelse:

I likhet med vad som anförs i motion A13 (c) anser utskottet att de ekonomiska resurser som föreslås anvisade till utvecklingsprojekt för Västernorrlands län är otillräckliga med hänsyn till de problem länet har. Utskottet föreslår därför att 25 milj. kr. utöver regeringens förslag anvisas för insatser och projekt som syftar till att utveckla näringsliv och service i framför allt de mest utsatta kommunerna. Prioritering och val av insatser och projekt bör ske lokalt och medlen därför disponeras av länsstyrelsen som efter sedvanlig prövning fördelar dem för avsett ändamål.

Motion A14 avstyrks i aktuell del.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *anvisning av särskilda medel till utvecklingsprojekt i Västernorrlands län*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:A13 yrkande 5 i motsvarande del, med anledning av propositionen i motsvarande del och med avslag på motion 1988/89:A14 yrkande 4 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

9. Kommunikationer och teletjänster, m.m. (mom. 6)

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "I propositionen" och på s. 8 slutar med "behandlad del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den uppfattning som kommer till uttryck i motion A13 (c), nämligen att regeringens "paket" för Västernorrland måste anses ha kommit för sent och vara av alltför ringa omfattning. För att lösa länets problem behövs en heltäckande politik som inom alla områden konsekvent tar hänsyn till vikten av att uppnå regional balans.

Länet behöver exempelvis bättre kommunikationer. Kommunikationsområdet nämns över huvud taget inte i propositionen trots att förbättrade kommunikationer verksamt skulle bidra till att stärka Västernorrlands utvecklingsmöjligheter. Projekt som skulle få stor betydelse är främst en snabbtågsförbindelse mellan Stockholm och Sundsvall, upprustning av bandelen Sundsvall-Härnösand-Långele samt på sikt också en utbyggd ostkustbana. Även vägstandarden är genomsnittligt mycket låg. Det är därför som framhålls i motion A13 väsentligt att satsningar görs på vägupprustningar i olika delar av länet av såväl regionalpolitiska som trafiksäkerhetsskäl.

Det är också utskottets uppfattning att prissättningen för teletjänster bör ges en annorlunda utformning i syfte att utjämna kostnaderna för enskilda och företag inom olika delar av landet. I likhet med motion A13 anser

utskottet att det krävs ett system med s.k. servicecentraler i glesbygden. Resurser bör avsättas för att sådana servicecentraler kan byggas upp där det finns avancerade telekommunikationer tillsammans med annan service, t.ex. post och bibliotek.

Inom ramen för utredningar om försvarets framtid har allvarliga begränsningar av totalförsvarets verksamhet inom Västernorrland övervägts. Sådana begränsningar skulle såsom framhålls i motion A13 få mycket negativa konsekvenser för länet. Ett genomförande av planerna på en nedläggning av KA 5, som jämte Norrlandskustens marinkommando är den största arbetsgivaren inom Härnösands kommun efter kommunen och landstinget, skulle vara ett dråpslag mot Härnösand och Ådalsregionen som redan drabbats hårt av sysselsättningsminskning. Såväl försvarspolitiska som regionalpolitiska skäl talar således mycket klart mot en nedläggning av KA 5.

Ett annat hot mot sysselsättningen i Västernorrland är postverkets planer på att flytta postens paketsortering från Ånge, vilket skulle innebära ett bortfall av 60–80 arbetstillfällen. Utskottet anser därför i likhet med vad som framförs i motion A13 att regeringen bör ges till känna att vid beslut om lokaliseringar och omlokaliseringar av statlig verksamhet hänsyn bör tas till Västernorrlands län.

Mot bakgrund av vad utskottet ovan har anfört vill utskottet framhålla vikten av att förslag till samlade insatser för Västernorrlands län arbetas fram och föreläggs riksdagen till hösten.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *kommunikationer och teletjänster, m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:A13 yrkandena 1–4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

10. Regionalpolitiska insatser i andra delar av Sverige (mom. 7)

Karl-Erik Persson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Utskottet kan" och slutar med "A12 avslås" bort ha följande lydelse:

Som konstateras i partimotion A12 (vpk) är Sverige ett land med stora regionala skillnader. För att komma till rätta med de institutionella och infrastrukturella skillnaderna krävs omfattande insatser på olika områden såsom kommunikationer, transporter, tele, post, skola, vård, omsorg, forskning och utveckling, satsningar på arbete för kvinnor och ungdomar etc. Allt på temat: flytta kapital, kunskap, information och arbetsplatser i stället för människor.

För att åstadkomma allt detta bör en satsning göras på 1 miljard kronor för de utsatta regionerna. Regeringen bör ges till känna vad utskottet sålunda anfört.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *regionalpolitiska insatser i andra delar av landet*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:A12 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

11. Medelsanvisning till Särskilda regionalpolitiska insatser m.m. i Västernorrlands län (mom. 8)

1988/89:AU21

Under förutsättning av bifall till reservation 7

Sonja Rembo, Anders G Högmark och Erik Holmkvist (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Med det" och slutar med "motsvarande delar" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till ställningstagandet i den tidigare framställningen föreslår utskottet ett anslag om 40 milj. kr. i enlighet med yrkandet i motion A14 (m). Propositionen och motion A13 (c) avstyrks i motsvarande delar.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *medelsanvisning till Särskilda regionalpolitiska insatser m.m. i Västernorrlands län*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:A14 yrkande 4 i motsvarande del, med anledning av propositionen i motsvarande del och med avslag på motion 1988/89:A13 yrkande 5 i motsvarande del till Särskilda regionalpolitiska insatser m.m. i Västernorrlands län för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 40 000 000 kr.,

12. Medelsanvisning till Särskilda regionalpolitiska insatser m.m. i Västernorrlands län (mom. 8)

Under förutsättning av bifall till reservation 8

Kersti Johansson och Göran Engström (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Med det" och slutar med "motsvarande delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående tillstyrkt att riksdagen anvisar särskilda medel till utvecklingsprojekt med en i förhållande till regeringsförslaget förhöjd nivå med 25 milj. kr. Det av regeringen beräknade anslaget Särskilda regionalpolitiska insatser m.m. i Västernorrlands län bör därför räknas upp med motsvarande belopp. Med det anförda tillstyrks motion A13 (c) i motsvarande del och motion A14 (m) i här aktuell del.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *medelsanvisning till Särskilda regionalpolitiska insatser m.m. i Västernorrlands län*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:A13 yrkande 5 i motsvarande del, med anledning av propositionen i motsvarande del och med avslag på motion 1988/89:A14 yrkande 4 i motsvarande del till Särskilda regionalpolitiska insatser m.m. i Västernorrlands län för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 90 000 000 kr.

1. Sysselsättningskapande åtgärder m.m. (mom. 1–8)

Sonja Rembo, Anders G Högmark och Erik Holmkvist (alla m) anför:

Förutsättningarna för att den svenska arbetsmarknaden i framtiden skall fungera är en övergripande ekonomisk politik enligt de riktlinjer och förslag som finns i vår partimotion med anledning av kompletteringspropositionen. Inom det arbetsmarknadspolitiska området återfinns moderata samlingspartiets förslag till en bättre fungerande arbetsmarknad i motionerna 1988/89:A285 om arbetsmarknadspolitik och 1988/89:A753 angående lagarna på arbetsmarknaden.

2. Kommunikationer och teletjänster m.m. (mom. 6)

Anna Horn af Rantzien (mp) anför:

Angående offentlig verksamhet i Västernorrlands län anför utskottet följande:

I propositionen uppger föredraganden att regeringen tillsammans med länsarbetsnämnden har medverkat till att tidigarelägga förbättringen av väg E4 mellan Sundsvall och Härnösand. Denna förbättring kommer enligt föredraganden att få stor infrastrukturell betydelse.

I miljöpartiet opponerar vi oss mot att föredraganden kallar en helt ny vägdragning för "vägförbättring", detta särskilt som den avsedda Deltavägen mellan Sundsvall och Härnösand är ett miljömässigt oförsvarbart företag, som redan väckt stark opinion. Att på detta sätt med angivande av sysselsättningsskäl och med vilseledande ordval beskriva att en omdiskuterad vägdragning tidigareläggs, anser vi vara både odemokratiskt och oförsvarligt.